

28.2.12

(אמר ליה הוא אמר לא פליגי ואנא אמינא פליגי) 30b → (ת"ר ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו) 29a

1. ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו **ביום השלישי** לא ירצה המקריב **אתו** לא יחשב לו פגול ויהיה והנפש האכלת ממנו עונה תשא: ויקרא ז:ח
2. כי תדר נדר לה' אלהיך לא תאחר לשלמו כי דרש ידרשנו ה' אלהיך מעמך והיה **בך חטא**: דברים כג:ב
3. ואכלת לפני ה' אלהיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם מעשר דגנך תירשך ויצהרך ובכרת בקרבך וצאנך למען תלמד ליראה את ה' אלהיך כל הימים: דברים יד:כג
4. אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך: משלי כב:כו

I ר"א ור"ע – Essential exegesis of v. 1

- a ר"א: it refers to intent, at time of הקרבה, to eat (etc.) at a later time – not eating on **יום השלישי**
 - i Proof: how could it become retroactively invalid at time of eating (on putative "3rd day")?
 - ii Counter (ר"ע): **זבה** (גדולה) ושומרת **יום** (ר"ע) (הפסק טהרה) – then can retroactively **סותר** earlier days
 - iii Response (ר"א): verse states המקריב – at time of הקרבה this violation is generated, not at time of eating (etc.)
 - 1 and: המקריב refers to קרבן, not כהן (that he would become פסול), as per אותו (refers to קרבן)
 - iv עזאי limits אותו to this case, not someone who delays bringing his נדר (v. 2)
 - v **שלישי** only invalidated by מחשבה (at time of הקרבה) not by behavior on **אחרים**
 - 1 Question: how does עזאי infer that פסול is in re: קרבן and not כהן?
 - (a) Answer1: he accepts exegesis of **אחרים**
 - (b) Answer2: wording **לא ירצה/לא ירצו** (where ריצוי applies) and not כהן
 - 2 Challenge: why does ר"ע infer מאחר נדרו (not in violation of פיגול) from here; it's inferred from **אחרים**:
 - (a) בכור: ממעשר בהמה פסוה"מ – therefore, v. 3 equates בכור whose year lapsed should be like פסוה"מ
 - (i) Just as: ממעשר isn't invalidated at end of year, similarly, בכור is still valid after a year
 - (b) Defense: we would only apply to בכור – ריצוי; but קרבנות that have רצוי may be פסול after time – קמ"ל
 - 3 Challenge: of **כשרות** of delayed offering learned from v. 2 – והיה **בך חטא** – and not in the קרבן
 - (a) Answer: ר"ע uses the exclusionary word **בך** to exclude wife, in spite of v. 4
 - 4 Question: how does ר"א interpret **לא יחשב**?
 - (a) Answer1: per ינאי – not to mix other intents (which could "derail" קרבן from פיגול)
 - (b) Answer2: other version of ינאי – **לא יחשב** → if someone is מחשב בקדשים, he gets מכות
 - (i) Note: this must follow יהודה ר', who holds that לוא שאין בו מעשה לוקין עליו ר', who holds that

II משנה ג: basic rule of פיגול/פסול: any of 4 עבודות done with intent to eat or burn that which is prescribed to be eaten/burnt

- a If: in the wrong location (e.g. outside of עזרה) – פסול וא"ב כרת
- b If: at the wrong time (e.g. three days later) – פיגול ויש בו כרת
- c As long as: the מתיר was brought properly (explained in the following משניות)

III קרב כמצוותו and קרב המתיר כמצוותו: examples of משנה ד'

- a פיגול – מחשבת חוץ לזמנו (מחשבה) or all with לזמנו (מחשבה) if other עבודות done silently (no קרב המתיר כמצוותו)
- b פסח וחטאת שלא לשמן (חוץ לזמנו, עבודה in one חוץ למקומו) מחשבות ... לא קרב

IV משנה ה': finer examples of "mixed intents" which render פסול and no possibility of פיגול

- a If: he intended to eat בחוץ כזית and מחר or vice-versa – or even חצי זית+חצי זית פסול – כרת (no פיגול, no כרת)
 - i Dissent (ר' יהודה): if intent of חוץ לזמן came first – פיגול
 - ii חזכמים: both פסול – no כרת
- b If: he intended to eat ½ כזית at later time, and to burn ½ כזית later – קרבן is fully כשר as אכילה and הקטרה don't merge

V Analysis of dispute חכמים ויהודה (at end of ה' משנה)

- a dispute is only if the two מחשבות were in distinct עבודות; but if in one עבודה ר"י agrees that it is "mixed" → פסול
- b dispute even carries over to case of "mixed intents" in one עבודה ר"י gives primacy to first intent
 - i Support: for אילפא uses examples of שתי עבודות – ר' יוחנן would have to posit בא' סיפא
 - ii Support: for קשיא – ר' יהודה – ר' יוחנן states a rule "זה הכלל"; only reasonable if he applies it in every case

- VI Backdoor – סוגיא ראשון – תפוס לשון ראשון (תמורה ה:ד); if he said תמורת שלמים (תמורה ה:ז); if he said תמורת עולה, ה"ז תמורת עולה, ה"ז תמורת שלמים regarding ר"מ/ר' יוסי dispute – סוגיא ראשון
- a תמורת עולה: ר"מ
- b ר"י: since he cannot say both simultaneously, and it is both
- i However: if he intended to say תמורת עולה and then changed his mind to תמורת שלמים – it is תמורת עולה
- ii Question: if he said תמורת עולה ושלמים or ה"ז תמורת עולה ושלמים (לחצות) "half and half"
- 1 ר' יוסי ר"מ agrees with ר"מ here, certainly (that it must be both) **אבוי**
- 2 תמורת עולה – ר"מ still maintains that it is תמורת עולה dispute extends – **דבא**
- (a) Challenge: תמורת עולה is like לחצות (1/2 and 1/2; i.e. it's one action), yet יהודה ר' holds תפוס לשון ראשון (ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף) **רבא לאבוי**
- (b) Answer: he holds תפוס לשון ראשון is a process (חוק לזמנו 1st סימן, חוק למקומו 2nd); said "1st סימן is חוק לזמנו, 2nd סימן is חוק למקומו"
- (c) Challenge: they disagree about קמיצה (מנחות א:ד); yet קמיצה seems to be a single act (a la לחצות)
- (d) Answer: there, too, קמיצה סולח, חוק לזמנו, then קמיצה לבונה, חוק למקומו might be קמיצה לבונה
- (i) Challenge: מנחת חוטא, which has no לבונה –
- (ii) Answer1: they may not disagree
- (iii) Answer2: they may disagree about steps (הולכה) – one step for לזמנו, חוק לזמנו, the next – חוק למקומו
- 3 Note: ר' יוסי ר' יוסי learned as did ר' יוסי (that if it was one utterance – e.g. לחצות, ר"מ agrees that both are חל)
- (a) And: ר' הונא בר נתן learned like רבא (that even in that case, ר"מ disagrees)
- iii משנה ר' יהודה ר' יוסי holds like יהודה ר' יוסי, תפוס לשון ראשון, as יהודה ר' יוסי expresses in our משנה
- 1 Counter (אבוי) ר' יוסי ר' יוסי don't really disagree (neither says ל"ר תפוס)
- (a) Challenge: but they explicitly disagree (in the תמורה)
- (b) Answer: they disagree here (locally, about תמורה), but not as a general question of תפוס לשון ראשון or not
- (i) Per: ר' יצחק בר יוסף בשם ר' יוחנן –
1. They agree: if he said "let תמורת עולה happen, then afterwards תמורת שלמים – only תמורת עולה
2. And they agree: if he made one contingent on the other – both are valid
3. Only disagree: if he said תמורת עולה ושלמים
- a. ר"מ: had he wanted both, he would have said תמורת עולה ושלמים
- i. Since: he added תמורת שלמים → he changed his mind and intended תמורת שלמים (→first)
- b. ר' יוסי: if he had said תמורת עולה ושלמים, we would've thought he meant ½ and ½
- i. Since: he said תמורת עולה ושלמים, תמורת עולה ושלמים, he meant both fully apply
- 2 Answer (ר' דמי) ר' יוחנן holds that ר' יוחנן maintains that they don't essentially disagree (as above)
- (a) But: I (ר' דמי) hold that they disagree, fundamentally, about תפוס לשון ראשון